

BELEIDSPLAN HERVORMDE GEMEENTE VREESWIJK TE NIEUWEGEIN-ZUID

A. INLEIDING

Wie we zijn

De Hervormde Gemeente Vreeswijk in Nieuwegein-Zuid bestaat al sinds de Reformatie. Nu zijn we een geografische gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) in Nieuwegein. U vindt ons in de 17e eeuwse Dorpskerk –met daarbij het 18e eeuwse gebouw 't Heem– aan de Dorpsstraat in Vreeswijk en ook in het kerkelijk centrum De Voorhof aan de Wiersdijk. We zijn het best te typeren als een groeiende hervormd–gereformeerde gemeente met een herkenbaar evangelische inslag. Dit uit zich vooral in het verlangen anderen met het Evangelie in aanraking te brengen.

Naast de dienstdoende predikant was er tweemaal voor een periode van 5 jaar tot het einde van 2006 een fulltime evangelist aangesteld in dienst van de IZB.

Binnen de Protestantse Kerk in Nederland zijn wij een Hervormde gemeente die aan het Woord van God gehoorzaam wil zijn in trouw aan het klassieke belijden van de Kerk.

Deze identiteit hebben wij neergelegd in een visiedocument Meegaan en trouw blijven en in de Plaatselijke regeling ten behoeve van het leven en werken van de gemeente.

De erediensten zijn het hart van ons gemeente–zijn: samen zingen rond de verkondiging van het Woord van God, biddend met en voor elkaar en gericht op anderen om ons heen.

In toenemende mate werden we ook gemeente–in–kringen. Naast de tweewekelijkse bidstond in De Voorhof zijn er kleinere gebedskringen. Verder zijn er kringen voor Bijbelstudie, geloofsgroei, toerusting en een uitgebreid kinder- en jeugdwerk.

Aan weerszijden van de preekstoel in de Dorpskerk staat het woord van Jezus:

Zalig zijn zij die het Woord van God horen en het bewaren (Lukas 11:28).

Daar mag u ons aan houden.

Identiteit en missie

Onze identiteit is dat we een missionair bewogen gemeente zijn.

De gemeente is een gezonde gemeente die midden in de samenleving wil getuigen van Gods evangelie en Zijn liefde –in woord en in dienst.

Wij staan als gemeente in de hervormd–gereformeerde traditie en zullen daar ook in blijven staan.

Deze traditie willen we in de hedendaagse maatschappij en cultuur onder woorden brengen.

Daarbij hebben we oog voor alle leeftijdsgroepen, in het bijzonder voor kinderen, jongeren en ouderen.

In de lijn van de hervormd–gereformeerde traditie onderkennen we binnen onze gemeente verschillende vormen van geloofsbeleving, zowel in aansluiting met de traditie van de Reformatie als ook met de wereldwijde evangelische traditie.

Identiteit en kerk

De vereniging van kerken in 2004 in de Protestantse Kerk in Nederland was voor de Hervormde Gemeente Vreeswijk te Nieuwegein aanleiding haar identiteit onder woorden te brengen.

Deze wordt volgens de kerkorde van de Protestantse Kerk van Nederland beschreven in een Plaatselijke regeling ten behoeve van het leven en werken van de gemeente.

Gemeentebrede bezinning leidde ertoe dat de Hervormde Gemeente Vreeswijk in trouw aan haar belijden uit overtuiging meeging in de Protestantse Kerk in Nederland.

Het resultaat ervan werd neergelegd in een visiedocument dat als titel kreeg “Meegaan en trouw blijven”.

“Meegaan en trouw blijven” ziet de eenheid van de Kerk als een blijvende opdracht van Christus.

Daarnaast hebben wij onze verantwoordelijkheid voor de voortgang van de plaatselijke gemeente die al bestaat sinds de Reformatie. Vanuit de gehoorzaamheid aan de Schrift en in gemeenschap met de belijdenis van het voorgeslacht willen wij graag verantwoordelijkheid nemen voor onze plaats in de Protestantse Kerk in Nederland.

Aan “Meegaan en trouw blijven” is toegevoegd de notitie van de Generale Synode van de Hervormde Kerk onder de titel “Verbonden met het gereformeerd belijden”.

De kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland biedt de mogelijkheid om in een aantal zaken vanuit de eigen identiteit keuzes te maken en vast te leggen in een plaatselijke regeling.

De “Plaatselijke regeling ten behoeve van het leven en werken van de Hervormde gemeente Vreeswijk te Nieuwegein-Zuid” bevat op grond hiervan ook eigen regelingen die recht doen aan de identiteit van de gemeente.

B. PASTORAAL BELEIDSPLAN

1.1 pastorale gemeente volgens de Bijbel

Het woord *pastoraat* ziet op de *herderlijke zorg* in de gemeente van Christus.

Het woord *pastor* betekent in gewoon Nederlands *herder*.

De gemeente wordt daarbij stilzwijgend vergeleken met een *kudde* onder de hoede en zorg van Jezus Christus als de *Goede Herder*.

Hij weidt haar door zijn Woord en door de Heilige Geest. Zijn schapen horen en volgen Hem.

Er zijn ook andere woorden om de gemeente aan te duiden.

Bijvoorbeeld : *Gods akkerwerk, tempel van God*, en vele andere meer.

Met goed recht is de gemeente ook aan te duiden als *herberg*.

Dan denken we vooral aan de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan, die een gewonde man in een herberg liet verzorgen tot hij beter was.

Op Zijn kosten (Lukas 10, 25 – 37).

De kerkorde van de Protestantse kerk in Nederland ziet de pastorale (= herderlijke) zorg toevertrouwd aan predikanten en ouderlingen.

Het werk van een herder is: *weiden, hoeden, onderhouden, beschermen*.

Al in het Oude Testament getuigt de Heilige Geest dat de God van Israël *Herder* is. (Psalm 23, Psalm 80 en Ezechiël 34 bijvoorbeeld).

In het Nieuwe Testament valt bijzonder op dat Jezus de Zoon van God de *Goede Herder* is (Johannes 10).

Het is heel terecht dat er voor de uitoefening van het ambt van ouderling en predikant in onze kerk wordt teruggegrepen op dit Herderschap van God.

Er zit representatie van Christus in, die zelf apostelen aanstelde.

En de apostelen hebben op hun beurt, weer oudsten (=ouderlingen) en diakenen aangesteld.

Dat was onder leiding van de Heilige Geest.

Toch is daarmee niet alles gezegd.

Uit de brieven van Petrus en Paulus bijvoorbeeld, blijkt wel dat de *gehele gemeente* betrokken is in de *herderlijke zorg* en het *omzien naar elkaar*.

Dat hoort echt tot de roeping van de gemeente.

Zo begon het ook in de eerste gemeente van Jeruzalem.

In Handelingen 2: 42 lees je dat de eerste christenen volhardden in het onderricht, de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden.

Die *gemeenschap* ziet op het omzien naar elkaar.

Elkaar dienen door de liefde.

Er zijn niet alleen bijzondere ambten in de gemeente van Christus.

Er zijn ook vele *gaven* en *bedieningen* tot opbouw en groei van de gemeente.

Daarom is het de roeping van een gemeente van Christus om een *pastorale gemeente* te zijn.

De bekwaamheid ervoor is in de Goede Herder zelf.

Wie de herderlijke zorg van Christus ervaart en aanvaardt, zet zich dan ook graag in om die herderlijke zorg en bewogenheid aan anderen te laten merken.

Een pastorale gemeente, een gemeente als herberg groeit pas waar verloren schapen zich laten vinden en redden door Christus.

Door gehoorzaamheid aan Jezus' woord. Door zich te laten leiden door de Goede Herder die door zijn Heilige Geest in de waarheid leidt van Gods liefde en trouw.

Dan laat jij je niet alleen verzorgen in de stal.

De Herder trekt er met de Zijnen ook op uit.

Zo kunnen ook anderen worden bereikt.

1.2 de uitdaging: pastorale presentie

1.2.1 instituut of gemeenschap?

Een grote geografische gemeente kan in onze tijd soms maar moeilijk vlak bij de mensen komen.

Eén van de gevolgen daarvan is dat veel mensen de kerk zien als een statisch instituut.

Niet als een *levende kudde*.

Met schaamte stellen we vast dat daartoe ook wel eens aanleiding is gegeven.
Toen er nog niet zoveel kerkverlating was, merkten de mensen dat minder.
Je zag elkaar als christenen niet alleen op zondag in de kerk.
Je kwam elkaar ook in allerlei verbanden in de samenleving tegen.
Dat is tegenwoordig anders.
Het moderne individualisme werkt versnippering in de hand.
Dat merken wij in onze gezinnen.
En in de kerk.
Bovendien zijn christenen echt een minderheid in de samenleving geworden.
Daarom wordt het steeds belangrijker dat je kunt zien aan mensen wat een *levend geloof* is.
Ook de Hervormde Gemeente 'Vreeswijk' is een grote geografische gemeente.
Toch zijn we geen ouderwets instituut.
Wij willen ook graag verantwoordelijkheid aanvaarden voor *alle leden* van die gemeente.
Ook als ze misschien helemaal niet zoveel van de Bijbel weten.
Niet in eigen kracht.
Maar toch!
Dienend en omziend naar de ander.
Hoe zou er nu iets zichtbaar kunnen worden van *pastorale zorg*?
Allereerst door zelf te leven van de herderlijke zorg van Jezus.

1.2.2 *wijkgericht pastoraat*

Daar komt wel iets bij.
Juist in onze tijd is het heel belangrijk dat je elkaar echt ontmoet.
In kleinere kringen.
Dat kan nu juist eenvoudig.
Want de Hervormde Gemeente 'Vreeswijk' is al ingedeeld in een heel aantal kleinere wijken.
Daar hoeven wij niets voor te organiseren.
De geografische wijken zijn er al lang.
Wat de vormgeving betreft hebben we trouwens wel meer uit het verleden meegenomen.
Op een eigentijdse manier willen we dat weer doorgeven zonder met het verleden te breken.
De belijdenis en het geloofsonderwijs bijvoorbeeld.
Denk ook maar eens aan de Dorpskerk.
Die staat er al honderden jaren.
Nog steeds wordt hetzelfde Woord van God daar verkondigd.
Wij kunnen Gods goedheid voor het voorgelicht niet vergeten.
Dank zij Christus is er ook hoop voor de toekomstige geslachten.
De bestaande indeling in wijken en de zo verschillende leden die er wonen, willen we als gave en opgave blijven zien.
Zo kan de gemeente herkenbaar worden in de kleinere kring.
Daarom willen we wat het pastoraat betreft waar mogelijk *wijkgericht* gaan werken, in de erkenning dat er ook pastoraat is dat alleen *wijkoverstijgend* vorm kan krijgen.
In de zondagse erediensten zijn we met velen samen.
Maar ook in de kleinere kring mogen we (pastorale) gemeente zijn.

1.2.3 *weerstand*

Het is niet zo moeilijk om op papier grootse plannen over het pastoraat te maken.
Daar is niemand mee gediend.
Het gaat om wat in de praktijk haalbaar en mogelijk is.
Daarom is het nodig dat je doordrongen bent van de weerbarstige werkelijkheid, van beperktheden van jezelf en van anderen.
Niet alles wat je zelf wilt, kan ook echt.
Daar gaat het ook niet allereerst om.
We wilden daarom klein beginnen en vinden het niet erg als een klein begin ook klein zou blijven, al hopen we juist velen te bereiken.
Voor ons gevoel is het telkens weer moeilijk om daaraan te wennen, terwijl het juist goed is.
De herderlijke zorg is niet *onze* zaak in de eerste plaats.
De beweging met mensen die God niet kennen is ook in de allereerste plaats *een zaak van God zelf*. Hij gaf Zijn Zoon die de wereld overwint.
En Christus is vol beweging over onze beperktheden.
Daarom hoeven we niet bang te worden als we weerbarstige werkelijkheid tegen komen.

We mogen klein zijn en zwak, en heel ontspannen die werkelijkheid onder ogen zien.
In het licht van Christus' overwinning.
Ziende op Hem groeit de gemeente van Christus ondanks de weerbarstige werkelijkheid.
Er middenin.

1.2.4 gavengerichte vormgeving

De Here Jezus Christus heeft zijn gemeente ook niet zonder toerusting gelaten.
Hij stortte overvloedig de Heilige Geest uit.
En voor de opbouw van de gemeente gaf Hij gaven van de Heilige Geest.
Die gaven zijn niet uitsluitend gereserveerd voor bepaalde ambtsdragers, zoals ouderlingen en diakenen bijvoorbeeld.
Wie de Naam van Jezus belijdt tot zaligheid, staat in het *ambt van alle gelovigen* door de Heilige Geest.
De Heilige Geest zelf rust gelovigen toe om betrokken te zijn (of te worden) bij de opbouw van de gemeente.
Elke gelovige heeft wel een bijzondere gave van de Geest.
Daarom willen we ziende op de Here Jezus het pastoraat graag *gavengericht* vormgeven.
Dat betekent dat bij een gesprek over een bijzonder ambt ook gekeken wordt naar wat bij iemand past.
Bezoekbroeders en – zusters geven zelf aan wat zij het liefste zouden willen doen.
Zelfs het allerkleinste beetje wat uit liefde wordt gedaan is waardevol.

1.3 pastoraat en gemeente-zijn

1.3.1 integratie van het pastoraat

De samenkomsten van de gemeente in de erediensten op zondag in de Dorpskerk en de Voorhof zien we als het hart van ons gemeente – zijn. Van daaruit gevoed is het pastoraat een belangrijk onderdeel van ons gemeente – zijn in de praktijk van elke dag.
Maar de *vertaalslag* van de zondagse erediensten wordt ook op andere manieren kleinschalig gemaakt, zoals met enkele voorbeelden is aan te geven:

- diaconale contacten binnen de gemeente en daarbuiten mogen niet buiten beeld vallen;
- op allerlei manieren willen we *gemeente – in – kringen* zijn (jeugdwerk, jongerenkring, gesprekskring, wijk(bijbel)kringen);
- tenslotte hopen we als gemeente herkenbaar te zijn of te worden voor mensen om ons heen in allerlei vormen van evangelisatiewerk.

Bij het ontwikkelen van beleid van de Hervormde Gemeente 'Vreeswijk' zijn we erop gericht al deze en andere vormen in onderlinge samenhang te zien als *functies* van ons gemeente - zijn.
Op dit moment is er nog veel in ontwikkeling.
Maar we hopen (bijvoorbeeld) wel – en beogen het dan ook – dat pastorale presentie in de wijken een stimulans zal worden voor evangelisatie in de wijken.

1.3.2 pastoraat, Ouderlingenberaad en Kleine Kerkenraad

1.3.2.a Het Ouderlingenberaad

Binnen de kerkenraad vormt het *Consistorie* of *Ouderlingenberaad* de bijzondere vergadering voor overleg over het pastoraat in de gemeente.
De samenstelling van het Ouderlingenberaad is vastgelegd in de *Plaatselijke regeling* van de gemeente en bestaat uit alle pastorale ouderlingen, namelijk de *wijkouderlingen* en de *ouderlingen voor het ouderenpastoraat*, samen met de ouderlingen met een bepaalde opdracht en de predikant(en).
Als ouderlingen met een bepaalde opdracht zijn de *jeugdouderling*, de *evangelisatieouderling*, de ouderling voor *gemeenteopbouw*, de *schippersouderling* en de *scriba* van de Kerkenraad lid van het Ouderlingenberaad.
Het evangelisatie werk wordt aangestuurd door de *evangelisatieouderling* volgens het beleidsplan voor evangelisatie. De *jeugdouderling* stuurt het jeugdwerk aan volgens een beleidsplan waar op dit moment nog aan wordt gewerkt.

1.3.2.b Ouderlingenberaad

Het Ouderlingenberaad kan via het Moederamen aan de Kerkenraad voorstellen doen inzake het pastoraat in de gemeente.
De ouderling voor gemeenteopbouw maakt *qualitate qua* deel uit van de Kerkenraad.

De ouderlingen voor het jeugdwerk en het evangelisatiewerk brengen aandachtspunten via het Moderamen onder de aandacht van de Kerkenraad namens de Jeugdraad, de Evangelisatiecommissie.

De schippersouderling kan de belangen van het pastoraat onder schippers ook via de Kleine Kerkenraad onder de aandacht brengen van de Kerkenraad.

1.3.2.c Vergaderfrequentie

Het Consistorie vergadert vijf keer per jaar.

Indien nodig worden ook bezoekbroeders en – zusters uitgenodigd voor overleg en afstemming.

In de maand januari (en / of februari) wordt een toerustingcursus voor het pastoraat gegeven voor ouderlingen en bezoekbroeders en – zusters.

2 GEOGRAFISCHE GEMEENTE IN PASTORALE WIJKEN

2.1 situatieschets

De Hervormde Gemeente 'Vreeswijk' is geografisch ingedeeld in een aantal wijken.

Daarnaast bestaat er een geografische indeling in *pastorale* wijken.

De Hervormde Gemeente 'Vreeswijk' is ingedeeld in *acht* pastorale wijken in Nieuwegein-zuid (wijken 1 t/m 6, een 'wijk' 'noord' waartoe ook leden uit andere buitengebieden behoren dan uit Nieuwegein – noord (wijk 7) en een 'wijk' van schippers (wijk 8).

De indeling in wijken is voor leden van de gemeente zichtbaar in het *Jaarboekje* dat aan het begin van elk winterseizoen verschijnt.

Via het ouderlingenberaad wordt contact tussen de ledenadministratie met de wijkouderlingen onderhouden over mutaties.

Enkele bijzonderheden die van belang zijn voor het wijkpastoraat in de gemeente zijn:

Er is een overzicht van de leeftijdsopbouw over deze tien pastorale wijken. Dit overzicht is van belang voor een goede afstemming van het pastoraat aan diverse leeftijdsgroepen, zoals kinderen en jongeren, en ouderen en bejaarden. Behalve voor de *wijkouderlingen* zelf, is dit overzicht ook van belang voor de *jeugdouderling*, het *catecheseteam* en de *ouderlingen voor het ouderenpastoraat*.

Het ledenbestand van de pastorale wijken berust bij de wijkouderlingen.

De wijkouderling zal altijd het overzicht bij de hand hebben en samen met de predikant en de bezoekbroeders en – zusters verantwoordelijkheid dragen voor het pastoraat in de wijk.

In de praktijk zijn er twee situaties dat een wijkouderling – wanneer hij zelf dat wil – een pastorale taak kan delegeren aan een andere ouderling, respectievelijk een ouderling voor het *ouderenpastoraat* of de *schippersouderling*:

a. *ouderen* kunnen soms alleen overdag bezoek ontvangen; wanneer de wijkouderling echter alleen 's avonds op bezoek kan komen, kan hij de hulp in roepen van een ouderling met bijzondere pastorale opdracht voor ouderen en bejaarden en / of een beroep doen op bezoekbroeders – of –zusters;

b. *schippers* hebben soms géén eigen huis in Nieuwegein, of zijn slechts af en toe weekenden thuis; wanneer de wijkouderling van een schippersgezin niet in de gelegenheid is om in de weekenden op bezoek te gaan, kan een beroep worden gedaan op de schippersouderling die bij voorkeur zelf vaart;

De wijkouderling geeft in overleg met de desbetreffende ouderling met een bijzondere opdracht in het pastoraat de adressen aan hem door en communiceert het met de desbetreffende leden, zodat ook die weten wat hun eerste pastorale aanspreekpunt is, naast de predikant.

In geval van een mutatie wordt de wijkouderling op de hoogte gebracht die deze mutatie communiceert met de ledenadministratie.

De leden in wijk 7 zijn voornamelijk vanuit Nieuwegein-noord geperforeerd.

Enkele jaren geleden is besloten dat ook leden en belangstellenden uit andere 'buitengebieden' dan Nieuwegein-noord het beste bij deze 'wijk' gerekend kunnen worden.

Het gaat om enkele gezinnen in Houten, IJsselstein en Vianen.

Schippers van wie velen op Vreeswijk zijn georiënteerd, vormen een aparte pastorale wijk 8 met een ouderling voor het pastoraat onder varenden.

De eerste schippersouderling werd in 1998 in het ambt bevestigd.

Met de ledenadministratie is afgesproken dat schippers die in Nieuwegein wonen, onder de wijkouderling vallen van de wijk waarin zij wonen, tenzij het niet mogelijk is dat deze in de week pastorale bezoeken kan afspreken.

Wijkouderlingen kunnen hun pastorale verantwoordelijkheid dan delegeren aan de

schippersouderling.

Schippers met alleen een postadres in Nieuwegein vallen onder de pastorale zorg van de schippersouderling.

De schippersouderling onderhoudt ook contact op het water met die schippers die regelmatig onze diensten bezoeken of met schippers die hier aanliggen i.v.m. een bezoek aan het ziekenhuis. Hij neemt verder deel aan het interkerkelijk schippersoverleg in Nieuwegein-zuid en kan de mogelijkheden onderzoeken om rond de jaarwisseling – als er veel schepen aanliggen in Vreeswijk – activiteiten speciaal voor deze beroepsgroep te organiseren.

2.2 pastorale zorg in de wijken

Volgens de Kerkorde is het pastoraat aan de ouderlingen en de predikant toe vertrouwd.

De wijkouderling (en de wijkdiaken) blijft een belangrijk aanspreekpersoon.

Het was de afgelopen jaren niet altijd eenvoudig voor elke wijk een ouderling te krijgen.

Een belangrijke reden daarbij was dat er zoveel problemen zouden kunnen afkomen op zo'n ouderling, dat de moed je in de schoenen zinkt.

Ook bleef vaak onduidelijk wat precies de taak is van een wijkouderling.

Het ouderlingenberaad van de Hervormde Gemeente 'Vreeswijk' en later ook de kerkenraad kwam daarom met een plan voor een nieuwe opzet van het wijkpastoraat, neergelegd in dit beleidsplan *Gemeente als herberg*.

De nieuwe opzet bestaat uit:

- het toerusten van de wijkouderlingen zelf (1) en
- het aanstellen van bezoekbroeders en bezoekzusters *naast* de bezoekdames van de Hervormde Vrouwen Dienst die voornamelijk ouderen bezoeken (2)
- het treffen van voorzieningen voor een wijkgerichte coördinatie van het pastoraat

Bij de start van het nieuwe seizoen zijn we begonnen: vanuit de barmhartigheid van Christus en op zijn kosten levend, willen we ook gemeente als herberg zijn (Lukas 10, 30 – 37).

2.3 wijkgerichte aanpak

Deze wijkgerichte aanpak past in eerder ontwikkeld beleid. Er is een groeiend besef van omzien naar elkaar. In 1997 zijn de *wijk(bijbel)kringen* van start gegaan.

Leren leven bij het Woord in kleinere kring.

Tijdens de toerusting van wijk(bijbel)kring-leiders en tijdens de kringen zelf is regelmatig het *Alpha-werk* in beeld.

Daarnaast speelt presentie in de wijk een belangrijke rol in **Groeiende gemeente**, het beleidsplan voor evangelisatie van onze gemeente en in **Verdiepen en verbinden – Integraal en gastvrij gemeente – zijn** dat de Kerkenraad in september 2009 als projectplan voor een tijdelijke predikantsplaats aanvaardde.

Dezelfde wens was eerder al als doel uitgesproken in **Bruggen bouwen** de projectbeschrijving ten dienste van een missionair-diaconaal werker in de periode 2001 - 2006.

Ook met het oog op het evangelisatiewerk van de Hervormde Gemeente Vreeswijk kan wijkgerichte pastorale presentie van enorm belang zijn, zoals in bezoekacties die onder randleden worden gehouden.

Tenslotte is vanuit het college van diakenen aangegeven dat het contact van de wijkouderling en de wijkdiaken van groot belang is om de diaconale presentie in de wijk vorm te geven.

In de slijtageslag van de secularisatie zijn het juist de kleine kringen en de kleinere eenheden die levensvatbaar blijven.

De verwijzing naar de erediensten van de gemeente kan het meest geloofwaardig plaatsvinden, waar de gemeente als een leesbare brief van Christus present is in een kleiner woon- en leefgebied.

De kleinere kring vergroot de herkenbaarheid.

Het betekent een op relatie-gerichte instelling bij contacten in de buurt.

De oude **indeling in wijken** zien wij daarom niet als ballast, maar als **kans en uitdaging**.

Er ligt ook een directe relatie met het evangelisatiewerk.

De gemeente kent een relatief groot aantal zogenaamde *randleden* die wel ingeschreven willen blijven staan, maar verder niet zoveel met de kerk hebben.

Wanneer er geen missionair-diaconaal werker aan de gemeente verbonden is, wordt een dergelijke actie georganiseerd door de ouderling voor gemeentepbouw in overleg met de desbetreffende wijkouderling.

2.4 praktische vormgeving

Wat is er nu al in de wijken van de Hervormde gemeente 'Vreeswijk'?

We beogen een ontwikkeling te stimuleren van de vorming van *wijkteams*.

- iedere wijk heeft een *wijkouderling* en een *wijkdiaken*;
  - om wijkouderlingen bij te staan heeft iedere wijk *bezoekzusters* en *-broeders*;
  - iedere wijk (of een combinatie van wijken) heeft een *wijk(bijbel)kring* met (zo mogelijk) 2 kringleiders;
  - ondermeer vanuit de wijkbijbelkringen en in relatie tot het Alpha-werk zou in iedere wijk een aanspreekpunt belangrijk kunnen zijn voor nieuwe belangstellenden voor een Alpha-cursus (a) en met het oog op de doorverwijzing naar vervolgringen en belijdeniscatechese (b).
- We richten ons in de presentie in de wijken op leden van de Hervormde gemeente 'Vreeswijk'. Daar ligt ook onze eerste verantwoordelijkheid. Al is verder iedereen welkom natuurlijk.

3. PASTORAAT IN DE WIJKEN

3.1. wijkouderlingen

3.2 bezoekbroeders en –zusters

3.3 samenwerking en onderlinge afstemming

3.4 wijkoverstijgend pastoraat

Het zou onvruchtbaar zijn om alle pastoraat wijkgericht te benaderen.

Gemeenteopbouw heeft altijd te maken met het geheel van de gemeente, met verschillen in mensen, leeftijden, belangen en behoeften en dat is als vanzelf wijkoverstijgend.

Dat blijkt bijvoorbeeld in het kringwerk, in het naast elkaar bestaan van kinder- en jeugddiensten, de maandelijkse *Brunch* en klassiek vormgegeven erediensten, leerdiensten en themadiensten.

In dit alles willen we stabiel zijn wat betreft de inhoud, en flexibel doelgroepgericht wat betreft vormgeving.

Voor het pastoraat in de gemeente geldt iets dergelijks.

Er zijn tal van pastorale belangen die veel beter wijkoverstijgend behartigd kunnen worden, omdat ze gericht zijn op speciale doelgroepen.

Te denken valt aan het pastoraat aan ouderen en bejaarden, het jongerenpastoraat, en aan de coördinerende taak van de ouderling voor gemeenteopbouw ter zake van het *gebedspastoraat* (a), een *gavengerichte bemensing* (b) en *gemeentebreed kringwerk* (c).

Ook het pastoraat aan schippers is doelgroepgericht om welke reden er een pastorale “wijk” (eigenlijk een pseudo-wijk) is ingesteld, ook al zijn er schippersgezinnen die bezocht worden door de wijkouderlingen.

Er zou verder nog te denken zijn aan specifieke pastorale teams bijvoorbeeld voor *rouwverwerking*, of in moeilijke *gezinssituaties*. Dergelijke teams kennen wij op dit moment niet, al zijn er wel aanspreekpunten voor en beogen wij dat in ieder geval voor het pastoraat aan ouderen en bejaarden.

Hieronder is weergegeven wat er op dit moment aan *wijkoverstijgend pastoraat* in de gemeente voorhanden is of waarover nog bezinning gaande is .

3.4.1 pastoraat aan ouderen

Gelet op het grote aantal ouderen en bejaarden heeft de gemeente behoefte aan twee pastorale ouderlingen met een gerichte opdracht voor de herderlijke zorg voor ouderen.

Ter wille van het accuraat bijhouden van de ledenadministratie, blijven de ouderen vallen onder de wijkouderling van de wijk waarin zij wonen.

De pastorale ouderlingen voor de herderlijke zorg aan ouderen overleggen met de wijkouderlingen welke ouderen door hen bezocht worden, zodat zij niet buiten beeld kunnen raken.

Pastorale ouderlingen voor ouderen en bejaarden hebben bij voorkeur geen verplichtingen meer in een dagelijkse beroepsuitoefening om overdag bezoeken af te spreken of om ouderling van dienst te kunnen zijn in een dienst van Woord en gebed voorafgaand aan een begrafenis.

Zij kunnen een deel van hun pastorale zorg ook delegeren aan bezoekbroeders – of zusters.

Ouderlingen voor het pastoraat aan ouderen en bejaarden vormen samen met bezoekbroeders en –zusters een pastoraal team, waarop de wijkouderlingen een beroep kunnen doen.

Tenslotte kan via de wijkouderling en /of de ouderling voor het pastoraat aan ouderen een beroep

worden gedaan op de werkgroep *Pastorale Meerzorg*.

Deze werkgroep bestaat uit drie zusters van de gemeente met een professionele achtergrond in de omgang met ouderen en is in het leven geroepen om in situaties die bijzondere zorg nodig hebben – bijvoorbeeld bij een snelle ontwikkeling van Alzheimer – families en gezinnen te helpen.

3.4.2 jongerenpastoraat

Het *jongerenpastoraat* valt onder het jeugdwerk en wordt door de jeugdouderling aangestuurd. Het nieuwe beleidsplan – waaraan op dit moment wordt gewerkt in de jeugdraad – voor het jeugdwerk zal ook wegen wijzen voor de integratie van het jongerenpastoraat in het geheel van de pastorale zorg binnen de gemeente.

3.4.3 gebedspastoraat

In de loop van het jaar 2004 is er bezinning op gang gebracht die nog steeds gaande is over het gebedspastoraat binnen de gemeente.

Tegelijk werd er geïnventariseerd op welke wijze gebedspastoraat onder ons bestaat:

- voorop gaat de voorbede in de erediensten;
- ouderlingen en de predikant gaan in gebed met mensen in allerlei omstandigheden van pastorale aard;
- om de veertien dagen is er in De Voorhof een gebedsuur, speciaal voor de gemeente, haar leden en haar functioneren;
- in bijzondere situaties worden op *ad hoc* – basis gebedsgroepjes opgericht rond een lid van de gemeente;
- een aantal leden van de gemeente is bezig zich voor te bereiden op een gebedstaak na kerkdiensten: er wordt overwogen om aan kerkgangers na afloop van kerkdiensten aan te bieden dat er met hen gebeden wordt; het ouderlingenberaad heeft deze aanbeveling aan de kerkenraad gedaan die besloot een concreet voorstel af te wachten voor een passende vormgeving.

Deze bezinning verkeert in een stadium van onderzoek, waarbij verschillende inzichten bestaan die nog niet tot een *communis opinio* hebben geleid.

De stand van zaken is dat de relevantie van dergelijk pastoraat wordt onderkend, terwijl verdere bezinning nodig blijkt ter zake van een verantwoorde vormgeving die excessen zal (kunnen) uitsluiten.

Het gebedspastoraat rond kerkdiensten en in bijzondere situaties valt onder de ouderling voor gemeenteopbouw, met steun van enkele aanspreekpunten in de gemeente.

4. TOERUSTING

4.1 praktische doelstelling

De taken van ouderlingen, bezoekbroeders en - zusters zijn dus niet ingewikkeld.

Omdat ieder die meedoet, zelf aangeeft wat hij / zij mogelijk acht.

Wie meedoet hoeft er niet echt tegenop te zien.

Niemand ziet ons als hulpverlener.

We zijn dat niet, en hoeven het ook niet eerst te worden.

We willen alleen graag dat de liefde van God in Christus zichtbaar wordt naar mensen om ons heen.

Alleen zó willen we wat aan *toerusting* doen in een heel *open vorm*.

Het gaat ons om een praktische doelstelling, niet om beroepsmatige professionaliteit van de ouderlingen en bezoekbroeders en – zusters.

Het pastoraat van de gemeente van Christus is niet een verkapt instituut voor hulpverlening en kan medische kennis en kunde niet vervangen.

Er is al veel bereikt wanneer hulpvragen worden herkend.

Dat mag vooral van een predikant worden verwacht en als er binnen de gemeente zelf broeders en zusters zijn met een professionele scholing, zouden deze gaven ook het pastoraat ten goede kunnen komen.

Maar de eerste taak voor ons als gemeente is dat we er zijn voor elkaar vanuit de liefde van God.

Hoe kun je iets betekenen voor mensen in de buurt, bij een jubileum, een ziekte een overlijden?

Eenvoudig, recht uit je hart en praktisch: gewoon door er te zijn in vertrouwen op de Heere.

Zodat iets van de aanwezigheid van Christus wordt opgemerkt.

Deze praktische doelstelling brengt de vraag met zich mee naar *op de praktijk gerichte*

vormgeving van de toerusting.

4.2 op praktijk gerichte vormgeving

Professionalisering is geen doel dat wij ons als gemeente stellen.

Wat houdt toerusting dan concreet en praktisch in?

Voorop gaat het belang om zelf dicht bij het Woord te leven. Zelf leven van de herderlijke zorg van de Heiland is de beste toerusting, in liefde en zelfverloochening elkaar dienen. Het gebed is daarom in het pastoraat de eerst aangewezen weg die gegaan zal worden.

Soms helpt het ook wat richting te hebben om voor jezelf geestelijk voedsel te hebben voor bijzondere situaties. Daarom is er ook een overzicht met Bijbelgedeelten bij bijzondere levensomstandigheden. Dat moet niet 'blokkerend' werken, maar is alleen als handreiking bedoeld en als laatste bijlage aan ons beleidsplan toegevoegd (*bijlage 4*).

In een pastoraal gesprek gaat het vooral om een echte *luisterhouding* biddend of God zelf aan het Woord zal komen.

Tenslotte zullen toerustingsavonden gehouden worden die *binnen de gemeente* een *open karakter* dragen.

Dan willen we met elkaar nadenken over wat je zoal tegenkomt bij anderen en jezelf, om elkaar te bemoedigen.

Deze avonden zijn bestemd voor:

a. wijkouderlingen

b. bezoekbroeders en – zusters in de wijken

c. bezoekdames van de HVD die willen komen

d. ieder lid van de gemeente dat belangstelling heeft voor (een deel van) deze toerusting.

C. Beleidsplan College van Diakenen

Volgens een woordenboek betekent diaconie: "de dienst aan hen die verborgen armoede lijden".

Als college van diakenen zien wij het als taak op zoek te gaan naar de 'noden' in de samenleving. Deze 'nood' of simpelweg 'hulpvraag' kan op financieel vlak zijn, maar er zijn nog zoveel andere zaken waarbij hulp geboden kan worden. Dit alles doen wij op grond van de bijbelse opdracht en in navolging van Jezus Christus, die ons daarin is voorgegaan.

De Bijbel staat vol teksten waarin staat dat de rijkere moet omzien naar de armere. Niet alleen omdat wij medelijden met de ander moeten hebben, maar omdat wij gelijk zijn aan/met de ander.

Visie en beleid diaconaat

Algemeen kunnen we zeggen dat we hulp proberen te geven aan de mensen om ons heen die het nodig hebben. Belangrijk hierin is het signaleren van een hulpvraag, want niet iedereen klopt zomaar bij de diaconie aan. Het zal de komende jaren blijken of, door allerlei nieuwe regelingen, meer mensen hulp nodig zullen hebben.

De diaconie kan niet altijd het probleem oplossen, maar kan wel een helpende hand bieden, eventueel in de vorm van professionele hulp.

Momenteel werken we hard aan een nieuw beleidsplan, waardoor ons concrete plan voor de komende jaren nog niet duidelijk is uitgestippeld. Wel kunnen we de huidige activiteiten hieronder voor u op een rijtje zetten. De diaconale taken worden in overeenstemming met de PKN onderverdeeld in 3 categorieën, te weten plaatselijk-, landelijk- en werelddiaconaat.

Op plaatselijk niveau worden onder andere onderstaande activiteiten gedaan:

- Wij bieden hulp aan mensen die door omstandigheden (o.a. ziekte, scheiding, etc.) in financiële problemen zijn geraakt.
- De diaconie zet zich in voor die gemeenteleden die door hun verstandelijke en/of lichamelijke handicap op hulp van anderen zijn aangewezen. Dit doen wij onder andere door het aanbieden van aangepaste vakanties.

- Daarnaast hebben we de Kerstactie 70+ (een kerstattentie aan de 70+-ers), de bloemengroet vanuit de gemeente en vanuit de Hervormde Vrouwen Dienst (gaat naar zieken of mensen die net uit het ziekenhuis zijn gekomen), de kerktelefoon (zowel de reguliere uitzendingen, als de muzikale uitzendingen) en de bandrecorder (om preken op te nemen voor mensen die niet in de kerk kunnen komen).
- Ook versturen de wijkdiakenen kaarten aan de zieken in hun eigen wijk. Op deze manier proberen we contacten in de wijk te leggen.

Op landelijk- en wereldniveau kan gedacht worden aan het ondersteunen van goede doelen, of het leveren van een (financiële) bijdrage aan rampen.

D. Beleidsplan College van Kerkrentmeesters

1. Basisgegevens gemeente

De Hervormde Gemeente Vreeswijk is in Nieuwegein een zelfstandige hervormde gemeente binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Onze gemeente kent een lange geschiedenis. Ten tijde van de reformatie is er in Vreeswijk een gereformeerde kerk gesticht die tot op heden nog steeds mag bestaan.

Naast onze gemeente zijn er in Nieuwegein nog twee gemeenten die behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland. Het betreft de Protestantse Gemeente in Nieuwegein Noord en de Protestantse Gemeente De Rank in Nieuwegein Zuid. Laatstgenoemde gemeente is een voortzetting van de vroegere Gereformeerde Kerk van Vreeswijk en de hervormde deelgemeente "Dijkveld". De deelgemeente is in de jaren 60 van de vorige eeuw ontstaan na een scheuring in onze gemeente. De hervormde Gemeente Vreeswijk telt in oktober 2015 1.086 leden. Deze leden zijn onder te verdelen in 394 belijdende leden, 520 doopleden en 172 register verbonden.

De basis voor het kerkelijk leven van onze gemeente is verwoord in het pastorale beleidsplan 'De gemeente als Herberg' dat door de kerkenraad is vastgesteld en in 2006 is herzien. De organisatorische basis van onze gemeente is –naast de kerkorde van de PKN- vastgelegd in het plaatselijk reglement van de kerkenraad inclusief het toelichtende document 'meegaan en trouw blijven'.

2. Beschrijving onroerende zaken

Dorpskerk

Onze Dorpskerk is gebouwd in 1682 en is altijd een plaats van samenkomst van onze gemeente geweest. De kerk staat aan de Verlengde Dorpsstraat en maakt onderdeel uit van het beschermd dorpsgezicht Vreeswijk. De Dorpskerk is gebouwd in de vorm van een Grieks kruis (4 gelijke armen) en is een prachtig voorbeeld van de oudste protestantse kerkbouw. Dit gebouw is aangemerkt als rijksmonument en wordt dan ook met de grootst mogelijke zorgvuldigheid in stand gehouden. De kerk biedt plaats aan ongeveer 350 personen en er worden elke zondag 2 erediensten gehouden.

De Voorhof

Dit kerkelijk centrum is in 1980 gebouwd en staat op de grens van de twee nieuwbouwwijken Zandveld en Fokkesteege. Het is een multifunctioneel gebouw dat op vele manieren door onze gemeente gebruikt wordt. De kerkzaal biedt plaats aan ongeveer 200 mensen. Deze zaal is uit te breiden met nog eens 50 zitplaatsen. In dit gebouw wordt elke zondagmorgen één eredienst door onze gemeente gehouden. Daarnaast vinden in dit gebouw ook de jeugd- en evangelisatiediensten van onze gemeente plaats. Verder wordt dit gebouw ook verhuurd aan de lokale Gereformeerde Kerk (Vrijgemaakt) die er op zondag twee erediensten houdt. Op doordeweekse dagen wordt het gebouw verhuurd aan diverse gebruikers.

't Heem

Dit verenigingsgebouw is sedert tientallen jaren eigendom van onze gemeente. Het pand bestaat uit twee kleine zalen en een vergaderkamer op de begane grond en twee appartementen op de bovenverdieping. Het pand is in 2002 grondig gerestaureerd onder auspiciën van Van Hoogevest Architecten in Amersfoort. Het pand is aangemerkt als monumentenpand en ook onderdeel van het beschermd Dorpsgezicht Vreeswijk. Het wordt gebruikt door de diverse jeugdclubs in onze gemeente. Daarnaast houden de kerkenraad en de kerkrentmeesters hun vergaderingen ook in dit pand. De appartementen zijn verhuurd aan leden van de gemeente.

Pastorie

De Pastorie is een grote vrijstaande woning in het midden van het dorp Vreeswijk. Het is gebouwd in de jaren twintig van de vorige eeuw en altijd als pastorie in gebruik geweest. Op dezelfde plaats heeft

vroeger ook de pastorie gestaan. In 2014 is deze pastorie verkocht en zal in 2015 een nieuwe pastorie worden aangekocht.

Begraafplaats

De begraafplaats is eigenlijk de bakermat van onze gemeente. Voor 1682 heeft op deze plaats een kerk gestaan. Na de bouw van een nieuwe dorpskerk is hier de begraafplaats achter gebleven. In de jaren 70 van de vorige eeuw is met de burgerlijke gemeente Nieuwegein een overeenkomst gesloten dat er geen nieuwe graven meer zouden worden uitgeven. Vanaf 2008 mogen er weer op beperkte schaal huur- en koopgraven uitgeven worden.

3. Beheersorganisatie en administratie Herv. Gem. Vreeswijk

Organisatie:

Het beheerwerk van onze kerk wordt geheel door ambtsdragers en door vrijwilligers gedaan. Onze gemeente heeft hiervoor geen personeel in dienst. Het college van kerkrentmeesters heeft enkele taken binnen het eigen college ondergebracht, maar heeft veel dagelijks beheer taken uitbesteed aan beheerders of een beheercommissie. Daarnaast wordt het college in de dagelijkse administratie ondersteund door 3 personen. De uiteindelijke verantwoordelijk voor het geheel en de verantwoordelijkheid voor beslissingen die buiten de goedgekeurde begrotingen cq. mandaten van de dagelijkse beheerders omgaat, is voorbehouden aan het college van kerkrentmeesters.

Binnen het college van kerkrentmeesters is er sprake van een taakverdeling met betrekking tot de gebouwen en uitvoerende taken, zodat iedere kerkrentmeester zijn aandacht en specialisatie niet op alle terreinen even diep hoeft te laten gaan. Binnen hun portefeuille hebben de afzonderlijke kerkrentmeesters –na overleg met de voorzitter- vrijheid van handelen als het gaat afhandelen van spoedeisende zaken zoals bv. uitvoeren van reparaties.

Administratie:

De administratie van de onze gemeente is in drie onderdelen te splitsen.

1. Ledenadministratie

De ledenadministratie wordt met het programma Scipio bijgehouden. Deze database is ook de bron waaruit de kerkrentmeesters hun gegevens halen voor o.a. de vrijwillige bijdragen, solidariteitskas, najaarsactie en de verzending van de periodieken die door onze gemeente worden uitgegeven.

2. Financiële administratie

De boekhouding en het beheer van het dagelijks betalingsverkeer wordt met het programma Davi-account door de kerkelijk ontvanger bijgehouden. Vanaf september 2006 is de Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG) te Gouda onze huisbankier. De begrotingen en jaarrekeningen worden door leden van het college zelf opgesteld. De controle op de cijfers geschiedt door een onafhankelijke kascontrolecommissie die door de kerkenraad benoemd wordt.

3. Archieven

Onze oudste archieven (1632-1900) zijn in bewaring gegeven bij de gemeente Nieuwegein en staan opgeslagen in een officiële archiefbewaarpplaats onder het gemeentehuis van IJsselstein. De overige archieven staan (geïventariseerd en al) in houten kasten op de orgelgalerij in de Dorpskerk. Het archief is in goede staat. De houten archiefkasten voldoen niet aan de richtlijnen voor archivering. Daarom zal er periodiek overdracht van oudere archieven moeten plaatsvinden aan de gemeente Nieuwegein ter bewaring in een officiële archiefbewaarpplaats.

4. Beleid rondom financiën

Het college van kerkrentmeesters streeft –net als iedere andere organisatie- naar een financieel gezonde positie waarbij het voldoen aan alle financiële verplichtingen op zowel de korte als lange termijn gewaarborgd is. Een kerk is echter geen bedrijf waar op omzet en marktwerking ingezet kan worden.

In het gemeentelijk beleidsplan 'De gemeente als Herberg' wordt aangegeven wie de Hervormde Gemeente Vreeswijk is, welke roeping zij in stad en samenleving heeft en hoe zij dat in Nieuwegein binnen en buiten haar kerkmuren gestalte wil geven. Voor wat betreft de onroerende zaken zijn er meerjaren onderhoudsplannen aanwezig.

De kerkrentmeesters zullen jaarlijks op basis van deze beleidstukken hun begroting opstellen. Mochten in de toekomst de inkomsten niet meer in staat zijn om de uitgaven structureel te dekken, dan zullen de kerkrentmeesters met voorstellen richting de kerkenraad komen, waarbij of bijstelling van de beleidsplannen zal moeten plaatsvinden of zullen de kerkrentmeesters moeten trachten de inkomsten verhogen of kosten te reduceren. Dit wordt vastgelegd in de begroting die jaarlijks door de kerkenraad wordt vastgesteld.

Mochten er voorstellen tot kostenreducering moeten komen dan zullen de kerkrentmeesters in het

uitgavenpatroon prioriteit blijven geven aan de kosten van de predikantsplaats en de instandhouding van de gebouwen. Bij inkomstenverhogende maatregelen zal scherp gekeken worden naar de verhuurexploitatie van De Voorhof en 't Heem. Tot slot zullen ook de tarieven van de begraafplaats nader bekeken moeten worden.